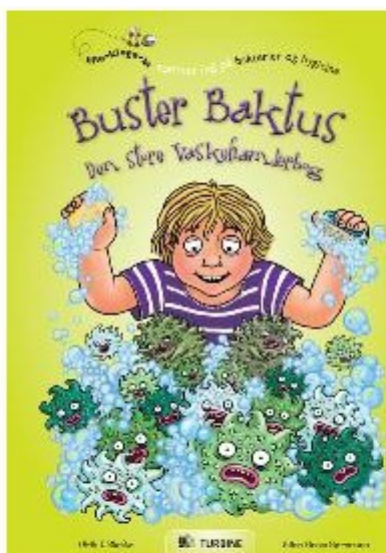

KVALITETSREDOVISNING

FÖRSKOLAN TALLBACKEN

LÄSÅRET 2014-2015

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning.....	3
Underlag och rutiner.....	3
Organisation och förutsättningar.....	3
Normer och värden.....	4
Verksamhetsmål: Jämställdhet.....	5
Process/insatser.....	5
Resultat.....	5
Analys.....	5
Utvärdering.....	6
Åtgärder för utveckling.....	6
Utveckling och lärande.....	6
Verksamhetsmål: Matematik.....	6
Process/insatser.....	7
Resultat.....	7
Analys.....	7
Utvärdering.....	7
Åtgärder för utveckling.....	7
Verksamhetsmål: språk.....	7
Process/insatser.....	8
Resultat.....	8
Analys.....	8
Utvärdering.....	8
Åtgärder för utveckling.....	9
Verksamhetsmål: språk – Bornholmskul Storgruppen.....	9
Process/insatser.....	9
Resultat.....	9
Analys.....	9
Utvärdering.....	10
Åtgärder för utveckling.....	10
Förskola och hem.....	10
Resultat enkät.....	10
Process/insatser.....	11
Resultat.....	11
Analys.....	11
Utvärdering.....	11
Åtgärder för utveckling.....	12
Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet.....	12
Verksamhetsmål.....	12
Process/insatser.....	12
Resultat.....	12
Analys.....	12
Utvärdering.....	13
Åtgärder för utveckling.....	13
Kultur- och utbildningsnämndens mål	13
Bedömning av förskolans kvalitet.....	14
Sammanfattning.....	16

Inledning

Förskolans kvalitetsredovisning är ett led i det systematiska kvalitetsarbete som varje förskola ska genomföra. I denna beskrivs detta läsårs arbete mot de mål som finns uppställda i Läroplan för förskolan (Lpfö 98/10). På förskolan Tallbacken har vi i år fokuserat på jämställdhet, matematik och språk, och skrivit arbetsplaner för dessa områden. Vi har även arbetat mycket med föräldrasamverkan fast det inte varit ett prioriterat mål. Här redovisas vad vi uppnått och de reflektioner och slutsatser vi gjort utifrån resultaten. I denna kvalitetsredovisning beskrivs också arbetet mot andra delar i läroplanen, men då mer kortfattat.

Åtgärder enligt föregående kvalitetsredovisning

Förra årets utvecklingsområden var jämställdhet (barns inflytande), teknik (utveckling och lärande) samt föräldrasamverkan (förskola-hem). Hela förskolan valde samma mål, och det har vi fortsatt med under detta år. Arbetet med jämställdhet och föräldrasamverkan har vi med även detta år. Vi ser ett värde i att kvalitetsarbetet från olika läsår vävs samman så att erfarenheter och slutsatser från ett år lever vidare och utvecklas. Ett målområde kan gärna finnas kvar i flera år.

Förra året beslutades att:

- arbetssättet med jämställdhet ska leva kvar genom att fortsätta vara medvetna om genus och att barnen får vara delaktiga i val av tema.
- Teknikmålet har vi lämnat. Vi vill fortsätta att arbeta i teman som utgår från barnens intressen och där vi kan engagera familjerna. Vi önskar mer kompetensutveckling inom de ämnen som vi satsar på.
- föräldrasamverkan som ett prioriterat område har avslutats men vi tycker det är viktigt att arbeta vidare med under 2014-2015, för att ytterligare göra föräldrarna delaktiga i verksamheten.
- Språkprojektet ”Berätta, leka, läsa är avslutat men ”Bornholmskul” fortsätter. Vi vill också arbeta mer med språkstöd på olika sätt.

Underlag och rutiner

För att utvärdera verksamheten har vi använt oss av följande verktyg:

- pedagogisk dokumentation
- kontinuerliga reflektioner kring målarbetet vid avdelningsplaneringar, arbetsplatsträffar och planeringsdagar
- didaktiska besök av förskolechef med efterföljande didaktiska samtal
- dialog i vardagen med vårdnadshavarna
- kommunens enkät till vårdnadshavarna
- utvecklingssamtal, enskilda och i grupp

Organisation och förutsättningar

Tallbackens förskola öppnar klockan 06.00 varje vardag. Första timmen ansvarar vi också för barn från Fredriksbergskolans fritidshem. Klockan 17.00 stänger förskolan och barn som behöver omsorg fram till klockan 18.00 vistas på fritidshemmet. Under hösten och första delen av våren var det två barn som behövde omsorg efter klockan fem.

Tallbackens organisation under hösten 2014-våren 2015 består av tre avdelningar Lilla Huset, Mellangruppen och Storgruppen som är uppdelade efter barnens ålder. Detta medför att det kan bli olika antal barn på avdelningarna men personaltätheten är den samma för alla. Vi upplever att

det är positivt med åldershomogena grupper men vi ser också att det blir ett ökat tryck på Lilla Huset och Storgruppen där det alltid är största möjliga barngrupp. En positiv fördel för Mellangruppen är att gruppen inleder hösten med en mindre barngrupp där det är lättare att möta de barn som överskolas från Lilla Huset. Vi kan se att vårt arbetssätt med åldershomogena grupper där gruppantalet kan variera kraftigt från år till år kan verka begränsande för vårt pedagogiska arbete då vissa grupper blir större och vissa mindre. Vid jul fylldes samtliga barngrupperna på med mer barn på grund av att fler barn behövde omsorg och att det kom asylsökande barn.

I Lilla Huset går de yngsta barnen. Där arbetade två förskollärare och en barnskötare. En av förskollärarna i Lilla Huset blev sjukskriven i början av februari och ersattes med en utbildad vikarie som sedan vikarierade vårterminen ut. Den andra förskolläraren fick nytt arbete och slutade i slutet av mars och ersattes med en barnskötare.

I Mellangruppen går barn från två till fyra år. I Mellangruppen går barn födda 2010 och 2011 där arbetar två förskollärare och en barnskötare. Även denna termin har en barnskötare arbetat några dagar i veckan på olika avdelningar. Båda förskollärarna på Mellangruppen har varit mycket frånvarande under våren p.g.a. av sjukdom och vård av barn och de har ersatts tillfälligt av vikarier. Detta har medfört en osäkerhets känsla dels för den personal som ibland varit ensam ordinarie på plats och dels för barn och vårdnadshavare som inte har vetat från en dag till en annan vem som arbetat på avdelningen.

I Storgruppen går de äldsta barnen födda 2009-2010 och där arbetar två förskollärare och en barnskötare. I och med att ett flertal av personalen varit sjukskrivna till och från under våren så har detta inneburit ändringar i den övriga personalens scheman och att vi inte alltid haft möjlighet att få den planeringstid vi egentligen ska ha. Det har också inneburit att det varit färre ordinarie personal som fått dela på det övergripande arbetet som är på en förskola. De två ur personalen från Lilla Huset och Storgruppen som ansvarar för att sätta in vikarier när deras kollegor är sjukskrivna har haft en intensiv vår som delvis varit mycket stressig.

En processledare finns på förskolan som arbetar med utvecklingsfrågor på 10%. Förskolechefen deltar regelbundet på avdelningarnas planeringar och genomför också didaktiska besök med efterföljande samtal på alla avdelningar. Vid förskolans arbetsplatsträffar, som äger rum en gång i månaden, finns också tillfälle för pedagogiska diskussioner. Då har vi också möjlighet till utbyte med förskolan Sagobacken, eftersom vi har arbetsplatsträffar tillsammans.

Västra området har ett elevhälsoteam som konsulteras vid behov. Det är främst specialpedagog, men även kurator som arbetar gentemot förskolan. Rutiner för samverkan med BVC och socialtjänsten finns.

Under året har vi haft en del problem relaterade till it, vilket försvårat vårt arbete. Datorer, telefoner och annan utrustning har inte fungerat som det ska och det har tagit lång tid att få hjälp med detta.

Normer och värden

Förskolan ska aktivt och medvetet påverka och stimulera barnen att utveckla förståelse för vårt samhälles gemensamma demokratiska värderingar och efterhand omfatta dem.

s.8 Lpfö 98/10

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar,
- förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra,
- sin förmåga att upptäcka, reflektera över och ta ställning till olika etiska dilemman och livsfrågor i vardagen,
- förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning, och
- respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö.

Verksamhetsmål: Jämställdhet

I vårt arbete med jämställdhet ville vi:

- att alla barn ska kunna leka med alla, oavsett ålder och kön.
- att vi i personalen skulle få ökad kunskap och medvetenhet om vårt eget förhållningssätt och upptäcka hur det påverkar jämställdhetsarbetet i barngruppen
- Att alla barn ska få möjlighet att pröva att göra saker själva och utveckla sin självständighet utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller.

Process/insatser

Vi har arbetat temainriktat på alla avdelningar och vävt samman jämställdhetsarbetet med språk och matematik.

Vi har lagt ner mycket arbete på att träna barnens självständighet, eftersom vi sett att en del barn varit mindre självständiga vid på- och avklädning. Vi har även låtit vår förskolechef observera vårt arbetssätt under dagen.

Vi har informerat föräldrarna om vårt jämställdhetsarbete och diskuterat med dem vid utvecklingssamtal i grupp och enskilt.

Vi i personalen har blivit medvetna om skillnaderna i självständighet och har jobbat med detta också i andra sammanhang, t ex i matsalen. Vi har reflekterat över hur mycket vi ska låta barnen hjälpa till och hur mycket vi vuxna ska hjälpa till. Vi ser att det underlättar när vi delar in barnen i mindre grupper. I Lilla Huset upplever att det blivit svårare att jobba med självständighet då många nya barn skolades in samtidigt. Barngruppen blev yngre och personalen behövde hjälpa till mer.

Jämställdhetsarbetet har också vävts in i våra teman. Lilla Huset – tema Babblarna , Mellangruppen – tema kompisböcker och Storgruppen – Baktustema. Alla avdelningar har jobbat i teman som engagerat alla barn. Pojkar och flickor har fått gemensamma lekar och uppdrag. Vi har sett hur lekarna utvecklats under lång tid och vi vuxna har lagt annan planering åt sidan för att ge plats åt detta som engagerat barnen. I Baktus-temat leker barnen med vem som helst, labyrinten är så rolig att det inte spelar någon roll vem man leker med.

Resultat

Vi tycker att vi nått våra mål med att skapa gemensamma lekar för barnen tack vare våra teman. Vi vuxna har också blivit mer medvetna om vårt förhållningssätt när det gäller barns självständighet. Vi har arbetat med att stärka självständigheten hos de ”tysta barnen” uppmuntrat dem i olika aktiviteter/situationer. Stärkt dem att ta plats i gruppen, vara en i gänget. Vi är också tydliga med att ge barnen den hjälp de behöver och inte mer för att hjälpa dem bli så självständiga som möjligt. Vi diskuterar detta med varandra på de olika avdelningarna om vilken hjälp enskilda barn behöver så att det blir så lika som möjligt.

Analys

I vårt arbete med självständighet har vi upplevt att det går att förändra ett mönster om man bara får syn på det. Jämställdhetsarbete kan vara känsligt och det är ibland svårt att få syn på sitt eget förhållningssätt. Här tycker vi att ett bra ”arbetsredskap” har varit att involvera förskolechefen som vid sina besök på förskolan fokuserat extra på vårt förhållningssätt att stärka barnens självständighet. Både föräldrarna och vi själva har sett att jämställdhet kan vara mycket praktiskt t.ex. vid av- och påklädning och vid matsituationer. Det handlar om att ge alla barn goda förutsättningar inför framtiden. Att barnen lär sig ta ansvar för sig själva har de glädje av genom hela skolan.

Vi har också fått goda erfarenheter av att kombinera jämställdhetsarbete med andra mål i ett stort

tema. Om temat är meningsfullt och engagerar barnen, leder det till nya gemensamma lekar. Barnen leker då med vem som helst eftersom leken är så rolig. Detta år har barnen varit mycket delaktiga i val av teman, samtliga teman är väldigt könsneutrala vilket har upplevts mycket positivt av personalen.

Eftersom jämställdhet är ett brett område, finns mycket kvar att jobba med. Vi tycker ändå det är bra att fokusera på en bit i taget. Tidigare år har vi tittat på genus. Nu handlade det om barnens självständighet.

Utvärdering

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi anser att det är viktigt med jämställdhet och skulle kunna vidareutveckla det mer exempelvis får alla barn det utrymme på förskolan som de har rätt till? Mellangruppen kommer att fortsätta med sina kompisböcker ett år till då det finns 10 stycken att arbeta med och flera återstår. Vi vill fortsätta att få syn på vårt eget förhållningssätt genom att observeras av förskolechefen och kanske med hjälp av film.

Utveckling och lärande

Förskolans verksamhet ska präglas av en pedagogik där omvårdnad, omsorg, fostran och lärande bildar en helhet. Den pedagogiska verksamheten ska genomföras så att den stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande. Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Verksamheten ska bidra till att barnen utvecklar en förståelse för sig själva och sin omvärld. Utforskande, nyfikenhet och lust att lära ska utgöra grunden för förskolans verksamhet. Den ska utgå ifrån barnens erfarenheter, intressen, behov och åsikter. Flödet av barnens tankar och idéer ska tas till vara för att skapa mångfald i lärandet.
s. 9 Lpfö 98/10

Verksamhetsmål: Matematik

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring,
- utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,
- utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,
- utvecklar sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang,

I vårt arbete med matematik ville vi:

- ge barnen möjlighet att möta matematik i meningsfulla sammanhang som engagerar barnen.

- ge barnen möjlighet att bekanta sig med matematik på många olika sätt , genom att leka, uppleva, undersöka och upptäcka.
- lyfta fram matematiken i sång, musik, dans, rörelse, kroppsuppfattning, läsning, berättande, skapande, bygg och teknik.

Process/insatser

Lilla Huset inreder ett ”matteredum” och startat en matteleksakscirkel, Mellangruppen gör en ”mattehörna” och Storgruppen startar ”Mattekul” baserat på boken ”Matte på burk ”av Annika Thisner. Vi har under året arbetat med teman på alla avdelningar På så sätt har matematiken fått meningsfulla sammanhang och integrerats med andra mål.

Resultat

Vi tycker att vi nått våra mål när det gäller att ge nya erfarenheter av matematik i meningsfulla sammanhang och att integrera matematiken med andra mål. I Lilla Huset har det varit stort fokus på sortering som barnen började göra på eget initiativ samt att spela memory på iPaden. De har också genomfört en ”matteleksakscirkel” där barnen tagit med något hemifrån med anknytning till matte och på så sätt engagerat föräldrarna. I Mellangruppen har barnen fått upp ögonen och blivit nyfikna på matematik genom deras ”mattehörna”. I Storgruppen har de barn som är födda år 2010 haft samling och räknat sig igenom 10 stycken matteburkar. Alla avdelningar har en surfplatta som används i olika grad och på olika sätt.

Analys

Precis som när det gäller jämställdhetsmålet, tycker vi det varit mycket positivt att arbeta i teman. Valet av tema har stor betydelse. Det måste utgå från barnen, engagera dem och vara meningsfullt. En medvetenhet från vår sida och att vi har skapat förutsättningar för att läroprocessen har skett i meningsfulla sammanhang. Arbetet har utgått från barnens intresse. Pedagogerna kan tillföra nytt bränsle då intresset dalar och ge barnen verktyg för att vidareutveckla temat och de lekar som skapas. Vi har kunnat släppa vår planering och istället driva temat på barnens villkor. Vi har lekt och skapat då det varit naturligt i stunden och inte varit så styrda av planering.

Vi har utforskat matematiken på alla avdelningar tillsammans med barnen. I Lilla Huset insåg personalen att det inte var så självklart för föräldrarna att ta med sig en matteleksak hemifrån. Många av föräldrarna behövde informeras om att matematik kan vara nästan vad som helst ex. en nalle, byggklossar, bilar osv.

Utvärdering

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi vill fortsätta att arbeta i teman som utgår från barnens intressen och har stort fokus på lek. Matematiken kommer finnas med som ett naturligt inslag i framtida teman. Cirklar av olika slag, som engagerar familjerna, vill vi fortsätta med.

Verksamhetsmål: språk

Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar

- nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa

frågor, argumentera och kommunicera med andra

- utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera och ge uttryck för egna uppfattningar och försöker förstå andras perspektiv
- utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner,
- utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa,

I vårt arbete språket ville vi:

- ge alla barn möjlighet att kunna uttrycka sig och göra sig förstådda med ord eller tecken i olika situationer, både till oss vuxna och till de andra barnen.
- väcka barnens intresse för bokstäver och skriftspråket och visa att det finns olika sätt att använda skriftspråket, exempelvis skriva för hand och på dator.
- vi vill ta tillvara och vidareutveckla barnens intresse för böcker och sagor.

Process/insatser

Vi kommer att använda tecken som stöd i alla grupper för att förstärka ordens betydelse. Detta hoppas vi kunna hjälpa alla barn, både de med svenska som modersmål och de med ett annat modersmål. Vi använder skriftspråket tillsammans med barnen vid dokumentation. På förskolan finns ett stort och varierat antal utbud av böcker och vi pedagoger ser till att skapa många lästillfällen. Språket vävs även på flera sätt in i våra gruppers respektive teman.

Resultat

Vi tycker att vi nått alla våra mål. Vi har sett en stor entusiasm bland barnen. De har visat stort intresse för böcker, för berättande med konkret material och för skapande, sång och lek. I Storgruppen valde barnen boken ”*Buster Baktus den stora tvättahändernaboken*” som sedan hela årets tema utgick ifrån. Närläsning (man läser samma bok om och om igen) av en bok är en erfarenhet för oss pedagoger som har varit inspirerande och lärorik. När vi konsekvent använder skriftspråket när vi dokumenterar tillsammans med barnen så förstår de att orden betyder något. De är också medvetna om att det går att skriva för hand och på datorn. När det gäller arbetet med tecken som stöd har det gått bra men vi ser att vi kan utveckla det ändå mer till nästa år. I alla grupper ser vi att barnen är nyfikna på bokstäver och skriftspråket. De planerade stunderna när vi läser och reflekterar tillsammans med barnen har varit väldigt bra i Lilla Huset och i Storgruppen. I Mellangruppen har det också varit bra men det går att utveckla ändå mera. I utvärderingen skattar sig Lilla Huset och Storgruppen sig som en femma. Mellangruppen skattar sig på en fyra, det har varit många sjukskrivningar i personalgruppen med olika vikarier som följd.

Analys

Vi har lärt oss att titta efter barnens reaktioner, att lyssna på barnen och att stanna upp och anpassa oss efter barnen. De yngsta uttrycker sig inte så mycket med ord. Vi har tittat på deras blickar, deras kroppsrörelser och låtit dem titta och peka i böcker. Vi har lärt oss betydelsen av att göra berättandet magiskt och att hålla på med samma berättelse under lång tid. Barnens förmåga att uttrycka sig beror delvis på att vi pedagoger är i ständig dialog med dem och det är utvecklande att lyssna och lära sig av varandra. När barnen har visat intresse för skriftspråket har vi pedagoger varit där och stöttat och uppmuntrat dem.

Utvärdering

Lilla Huset och Storgruppen

1   2   3   4   5

Mellangruppen

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi vill satsa mer på språkstöd till barn med annat modersmål än svenska eller med behov av språkstöd av andra skäl.

Verksamhetsmål: språk – Bornholmskul Storgruppen

Förskollärare ska ansvara för att arbete i barngruppen genomförs så att barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling. s. 11 Lpfö 98/10

I vårt arbete med ”Före Bornholmsmodellen” ville vi:

- Skapa nyfikenhet och lust till läs- och skriftspråket
- Stimulera barns fantasi genom högläsning och efterföljande samtal
- Bekanta oss med materialet

Process/insatser

De barn som är födda 2009 har deltagit i språksamlingar 4-5 gånger /vecka. Vi har delvis följt strukturen från boken "*Före Bornholmsmodellen*" av Görel Sterner och Ingvar Lundberg. En gång i veckan har vi suttit och haft olika språklekar, de andra gångerna har vi läst klassiker som Askungen, Hans och Greta mm. sedan kapitelböcker med efterföljande reflekterande samtal. Flera gånger i veckan har vi haft munmotorik-träning genom att ljuda på olika bokstavsljud till melodin Bä Bä vita lamm. Strukturen i materialet har frångåtts för att barnens intresse och önskemål skulle fångas upp. Vi har även avvikit från strukturen för att barnen skulle få mer tillfällen att befästa och tillgodogöra sig sin nyvunna kunskap. Vi har tillfört en del extern litteratur för att stimulera barnens fantasi ytterligare.

Resultat

Vi tycker att vi nått våra mål mycket väl. Vi har sett ett stort intresse hos barnen för hur olika bokstäver ser ut, och hur de skrivs. Särskilt har barnen lärt sig att lyssna på hur olika bokstäver låter. Flera av barnen ljudar ord för att lyssna efter specifika bokstäver. De flesta av barnen har lärt sig t.ex. långa - korta ord, sammansatta ord, sak- och görord redan efter en genomgång. Barnen har visat stor glädje när de själva dokumenterat sitt lärande på A-4 papper som sedan satts in i deras egna ”Baktusböcker”. De har blivit medvetna om att de lärt sig något som på sikt kommer att hjälpa dem att lära sig läsa ord. De har blivit stärkta i sina identiteter genom arbetet med för- och efternamn. De har visat sina dokumentationer för sina föräldrar som på detta sätt blivit delaktiga i våra språksamlingar. Föräldrarna har varit engagerade och det har varit ett givande samarbete med hemmen. Barnen har deltagit i stimulerande och meningsfulla samtal kring innehållet i de böcker vi läst. Materialet ”*Före Bornholmsmodellen*” har i det stora hela varit bra men det behöver kompletteras med annat språkstimulerande material.

Analys

Att Bornholmskul har blivit så lyckad tror vi beror på att barnen väntar på att få börja förskoleklass och där får man lära sig att läsa och att skriva. De börjar ”växa ur” förskolan. Vi tror också att vårt konsekventa sätt att arbeta med språket börjar ge utdelning. Även de barn som inte är med på Bornholmskul är med och lyssnar och lär vid de informella samlingar som blir när som helst under

dagen. Vi kan se att barnens kunskaper generellt har höjts i olika språklekar sedan vi börjat med Bornholmskul eftersom vi får ge barnen svårare utmaningar när vi använder oss av ramsor, rim mm.

Utvärdering

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi återkommer med Bornholmskul nästa år med de barnen som är födda 2010.

Förskola och hem

Vårdnadshavare har ansvaret för sina barns fostran och utveckling. Förskolan ska komplettera hemmet genom att skapa bästa möjliga förutsättningar för att varje barn ska kunna utvecklas rikt och mångsidigt. Förskolans arbete med barnen ska därför ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrarna ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är därför en förutsättning för barnens och föräldrarnas möjligheter till inflytande. s.13 Lpfö 98/10

Resultat enkät

I kolumnerna nedan redovisas, i procent, hur många som svarat att påståendet stämmer helt och hållet eller stämmer ganska bra.

Enkät vårdnadshavare förskola	2015	2014
Personalen bemöter mitt barn på ett bra sätt.	100	100
Personalen bemöter mig på ett bra sätt.	93	95,2
Jag får kontinuerlig information om vad som händer i mitt barns grupp.	100	100
Informationen till mig om förskolans/dbvs mål och verksamhet är bra.	100	95,2
Jag har en bra dialog i mina kontakter med förskolans personal.	100	90,4
Mitt barn har möjlighet att påverka innehållet i verksamheten på förskolan/dbv	93	80,9

Kommentar: Det var endast 15 personer som svarade på enkäten, vilket är 32% av familjerna. Förra året hade vi ett större deltagande. Då årets resultat visar 93% är det en person som svarat ”stämmer ganska dåligt”. En person har svarat ”ingen uppfattning/vet ej”. En enda person ger alltså stor skillnad då resultatet redovisas i procent. Det som är positivt är att de som svarat är nöjda med vår verksamhet, det negativa är att inte fler har svarat på enkäten.

I vårt arbete med föräldrasamverkan ville vi:

- göra föräldrarna mer delaktiga i verksamheten, särskilt i målarbetet
- att alla ska uppleva utvecklingssamtalen som meningsfulla

- att alla föräldrar ska känna sig trygga med organisationen

Process/insatser

Detta mål fanns inte med som prioriterat område under detta läsåret, men vi arbetar med föräldrasamarbetet fortlöpande genom: utvecklingssamtal i grupp, tema drop-in och ett nytt underlag för enskilda utvecklingssamtal. Vi satsat extra mycket på bemötandet i hallen och på informationsbrev. Vi har jobbat med att få med föräldrarna ännu mer i målarbetet genom att diskutera målen vid våra utvecklingssamtal i grupp och att involvera föräldrarna praktiskt i våra teman.

Vi ser att arbetet med relationen till föräldrar tar en allt större del av vårt arbete. Vi informerar med text och bild på flera olika sätt för att möta föräldrars olika önskemål, men ser att det personliga mötet är det som betyder mest. Därför har vi funderat över hur mycket tid som ska läggas på olika typer av samverkan. Föräldrar är olika och tar del av verksamheten på olika sätt, men vi kan inte lägga ner hur mycket tid som helst på att ge dem information.

Vi ser också att det är viktigt att ny personal involveras snabbt i arbetet med föräldrasamverkan. Föräldrar blir lätt oroliga vid omorganisationer och personalbyte, och på Tallbacken har detta skett vid flera tillfällen de senaste åren.

Vi tycker vi sett en positiv utveckling när det gäller att involvera föräldrarna i våra mål. Att arbeta i roliga teman är positivt, också för föräldrasamarbetet. Engagerade pedagoger och barn ger engagerade föräldrar.

Resultat

Vi tycker att vi nått våra mål även om det varit lite rörigt nu på våren då flera av personalen varit sjukskrivna i perioder. Förskolan har fått nya föräldrar under året och personal har bytts ut. Då har vi fått börja om med våra insatser, och har därför inte samma resultat när det gäller alla föräldrar. Några har uttryckt missnöje med bemötande i hallen. Enkät och samtal vid enskilda utvecklingssamtal visar att föräldrarna i det stora hela är mycket nöjda.

Analys

Att vi nått våra mål beror på ett långsiktigt och målmedvetet arbete. Att enkäten ger ett något sämre resultat än förra året kan bero på ett lägre deltagande. Vi tycker att de enskilda utvecklingssamtalen gett en större förståelse för föräldrarnas åsikter och delaktighet än enkäten. Alla har deltagit i utvecklingssamtalen och då har föräldrarna också kunnat utveckla sina tankar. Utvecklingssamtal i grupp och tema-drop-in är andra lyckade sätt att få bra relationer till och mellan föräldrar. Lilla huset och Mellangruppen upplever att vi vinner mycket på att skriva veckobrev som skickas via e-post till föräldrarna. Viktig information kommer hem regelbundet och vi har kunnat bjuda in föräldrarna i verksamheten på ett trevligt sätt.

Vi kan ändå se att det finns föräldrar som inte tycker de får information eller som tycker de får ett dåligt bemötande. Vi i personalen har diskuterat hur långt vi kan gå när det gäller föräldrars önskemål och krav. Vi känner att vi behöver sätta gränser för hur mycket vi kan hinna och orka informera och samtala med föräldrar, utan att det går ut över verksamheten med barnen. Föräldrarna behöver veta sitt eget ansvar.

Utvärdering

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter med utvecklingssamtal i grupp och enskilt, tema drop-in, informationsbrev och festligheter. Vi prioriterar den dagliga kontakten med vårdnadshavarna och blir tydligare med vad som är förskolans ansvar och vad som är föräldrans ansvar. Ny personal involveras omedelbart i föräldrasamverkansarbetet. Något vi behöver arbeta mer med är hur vi kan göra våra vikarier mer delaktiga i det dagliga arbetet på förskolan. Vi kanske måste tydliggöra ännu mer hur vi tänker och vilka rutiner vi har på förskolan. Varje avdelning kan skriva ner sina rutiner och så skriver vi ner det som är gemensamt för förskolan och placerar det i en ”vikariepärm”.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Förskolan ska sträva efter att nå ett förtroendefullt samarbete med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet för att stödja barnens allsidiga utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv. Samarbetet ska utgå från de nationella och lokala mål och riktlinjer som gäller för respektive verksamhet.

*När barnets övergång till de nya verksamheterna närmar sig har förskolan den särskilda uppgiften att finna former för att avrunda och avsluta förskoleperioden. Vid övergången till nya verksamheter ska särskild uppmärksamhet ägnas de barn som behöver särskilt stöd .s **LpFö-98***

Verksamhetsmål

I vår samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet ville vi:

- att barnen skulle bekanta sig med skolans personal
- att barnen skulle få egna faddrar
- att barnen skulle känna igen skolans inre och yttre miljö

Process/insatser

Det finns en handlingsplan för överskolning till förskoleklassen som använts sedan några år tillbaka. De barn som är födda 2009 har deltagit en gång per vecka, totalt sex gånger. Lediga barn är inbjudna att delta dessa träffar.

Resultat

Vi tycker att vi nått våra mål mycket väl. Barnen är väl medvetna om att de ska börja förskoleklassen till hösten. De vet sedan föregående år att de ska träffa sin blivande lärare samt att de ska få en egen fadder. De känner till skolans lokaler och utegård samt har ätit i matsalen vid tre tillfällen. Barnen har också deltagit i stimulerande och meningsfulla samtal kring överskolningen. Föräldrarna har varit engagerade och det har varit ett givande samarbete med hemmen. Vi ser dock att de föräldrar där det är deras första barn som börjar förskoleklass behöver lite extra stöd, genom mer detaljerad information om hur överinskolningen går till. De vill också i större grad följa med vid det första besöket på skolan.

Analys

Att överskolningen blivit så lyckad tror vi beror på att barnen väntar på att få börja förskoleklass. Barnen känner till mycket av rutinerna omkring överskolningen till förskoleklassen. Vi har haft samma struktur på överskolningen i flera år så barnen är väl införstådda med vad som väntar dem på våren. Samtliga pedagoger som arbetar med de äldsta barnen vet också hur handlingsplanen ser ut och är med och utvärderar den från år till år. Detta skapar en trygghet som vi kan förmedla till

barnen och deras föräldrar. Det har också varit samma lärare i förskoleklassen de sista åren vilket inger trygghet.

Utvärdering

1   2   3   4   5

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter på samma sätt med handlingsplanen nästa år.

Kultur- och utbildningsnämndens mål

- Vi ska arbeta med värdegrundsfrågor och socialt förebyggande och hälsofrämjande

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

- Vårdnadshavare, barn och elever ska vara nöjda med våra förskolor och skolor

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

- Vi ska ha en förskola som tar hänsyn till våra medborgares behov av barnomsorg alla tider på dygnet.

	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Ej uppfyllt
Målet är uppfyllt på vår enhet	X		

Bedömning av förskolans kvalitet

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Normer och värden	<p>Personalen erbjuder <i>få</i> tillfällen till träning i att leva sig in i andra barns situation. <i>Få</i> reflektioner görs tillsammans med barnen kring kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning <i>Lite kommunikation</i> finns och <i>tillrättavisningar</i> präglar kontakten mellan barn och vuxna</p>	<p>Personalen erbjuder till viss del till träning i att leva sig in i andra barns situation. <i>Till viss del</i> görs reflektioner tillsammans med barnen kring kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning Kommunikationen mellan personal och barn präglas av <i>viss ömsesidig respekt</i></p>	<p>Personalen ger barnen <i>många</i> möjligheter att träna på att leva sig in i andra barns situation. <i>Många</i> tillfällen ges också till att reflektera om kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning och sexuell läggning Kommunikationen mellan vuxen och barn sker på barnens villkor <i>med stor respekt för barnens egenvärde</i></p>
Språklig begreppsförmåga	<p>Barnen får <i>få</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. Det finns <i>få</i> tillfällen att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter Barnen får <i>sällan</i> leka med ord och träna ords betydelse</p>	<p>Barnen får <i>vissa</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. De får också <i>vid vissa tillfällen</i> att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter. Barnen får <i>ibland</i> leka med ord och träna ords betydelse</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att utveckla sitt intresse för skriftspråk utifrån sin egen nivå. De får också <i>många</i> tillfällen att utveckla ett nyanserat talspråk och sina möjligheter att träna att lyssna, argumentera och stå för sina åsikter. Barnen får ofta leka med ord och träna ords betydelse</p>
Matematisk begreppsförmåga	<p>Barnen får <i>sällan</i> eller aldrig möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas <i>sällan</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas <i>sällan</i> i att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>sällan</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>	<p>Barnen får <i>vissa</i> möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas också <i>till viss del</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas också <i>till viss del</i> att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>ibland</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att utifrån sin nivå använda matematik i vardagliga händelser. De utmanas <i>ofta</i> i möjligheterna att föra och följa matematiska resonemang. Barnen utmanas också <i>ofta</i> att kunna lösa vardagliga problem med hjälp av matematiska förmågor. Barnen får <i>ofta</i> träna att undersöka, reflektera över och prova olika lösningar på matematiska begrepp och egna och andras problemställningar</p>
Naturvetenskapliga	<p>Barn får <i>sällan</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och</p>	<p>Barn får <i>ibland</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och</p>	<p>Barn får <i>många</i> möjligheter att urskilja teknik och naturkunskap i vardagen och utforska hur enkel teknik och</p>

<p>och tekniska förmågor</p>	<p>naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>sällan</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får <i>sällan</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>	<p>naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>ibland</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får också <i>ibland</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>	<p>naturvetenskap fungerar. Barn utmanas <i>ofta</i> i att bygga, konstruera med hjälp av olika tekniker, material och redskap. Barnen får också <i>många</i> möjligheter att träna ett naturvetenskapligt förhållningssätt</p>
<p>Barns inflytande</p>	<p>Barnen får <i>sällan</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. <i>Få</i> tillfällen ges att träna ett personligt ansvarstagande. Barnen ges <i>få</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>	<p>Barnen får <i>till viss del</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. Vid <i>vissa</i> tillfällen ges barnen möjlighet att träna ett personligt ansvarstagande. Barnen ges <i>till viss del</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>	<p>Barnen får <i>många</i> möjligheter att uttrycka sina åsikter och tankar och därmed påverka förskolans vardag och sin egen situation. <i>Många</i> tillfällen ges att träna ett personligt ansvarstagande. Barnen ges <i>många</i> möjligheter att träna de demokratiska principer som innefattar beslutsfattande och samarbete</p>
<p>Pedagogisk dokumentation</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>i låg grad upp</i> och dokumenteras. Förskolan vidtar <i>få</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Att genomföra ständiga förbättringar är <i>inte</i> naturligt för verksamheten Förskolan har <i>i låg grad</i> en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns <i>inga eller få</i> tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>till viss del</i> upp och dokumenteras. Förskolan vidtar <i>till viss del</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Ständiga förbättringar är <i>till viss del</i> naturligt för verksamheten Förskolan har <i>till viss del</i> en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns <i>till viss del</i> tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>	<p>Varje barns lärande följs <i>upp</i> och dokumenteras <i>kontinuerligt</i>. Förskolan vidtar <i>hela tiden</i> aktiva åtgärder för att kontinuerligt följa upp och utvärdera dess verksamhet. Ständiga förbättringar är <i>naturligt</i> för verksamheten Förskolan har en kreativ lärmiljö där alla barn får utvecklas efter sin nivå och sin förmåga. Det finns tydliga rutiner för att dokumentera om barnen tycker att verksamheten är intressant, rolig och meningsfull.</p>

Kommentar: Vi har gjort skattningen avdelningsvis, men tänkt på hela förskolans verksamhet. Avdelningarna har ibland bedömt kvalitén olika. Vi har ej haft tillfälle att diskutera bedömningen tillsammans. Vid sammanställningen har den lägre nivån redovisats då avdelningarna gjort olika bedömningar. Kvalitén kan naturligtvis också skilja sig mellan olika avdelningar. När det gäller pedagogisk dokumentation finns kunskap och ambitioner för den högsta nivån. Brist på planeringstid under vårterminen har dock gjort att resultatet blivit sämre.

Sammanfattning

Jämställdhetsarbetet

Det går att förändra mönster om man bara får syn på dem men det kan vara svårt att få syn på sitt eget förhållningssätt. Att involvera förskolechef och andra vuxna att observera är en god idé. Ett framtidsytande arbete med jämställdhet gör att barnen lär sig att ta eget ansvar för sig själva. Något som de har glädje av genom hela skolan och resten av livet.

Åtgärder för utveckling

Vi anser att det är viktigt med jämställdhet och skulle kunna vidareutveckla det mer. Får alla barn det utrymme på förskolan som de har rätt till? Mellangruppen kommer att fortsätta med sina kompisböcker ett år till då det finns 10 stycken att arbeta med och flera återstår. Vi vill fortsätta att få syn på vårt eget förhållningssätt genom att observeras av förskolechefen och kanske med hjälp av film.

Att arbeta i teman

Vi får hela tiden goda resultat när vi arbetar i teman och kombinerar flera mål med varandra. Om det är meningsfullt för barnen blir de engagerade och det leder till nya gemensamma lekar. Valet av tema har stor betydelse, det måste utgå från barnen, engagera dem och kännas meningsfullt. Sedan blir det pedagogernas roll att skapa förutsättningar för läroprocessen, fylla på med bränsle men också driva temat i stunden och inte vara för styrda av sin planering. Detta är alltid en balansgång och något vi behöver vara sampratade kring.

Matematik

Att arbeta med matematik i meningsfulla sammanhang och även här integrera med andra mål. Här finns goda möjligheter att involvera föräldrarna. Vi behöver förklara för föräldrarna vad matematik i förskolan är.

Åtgärder för utveckling

Vi vill fortsätta att arbeta i teman som utgår från barnens intressen och har stort fokus på lek. Matematiken kommer finnas med som ett naturligt inslag i framtida teman. Cirklar av olika slag, som engagerar familjerna, vill vi fortsätta med.

Språk

Att arbeta med språket på många olika sätt, det kallas ibland för ”språkbad”. Olika sätt att läsa på : närläsning, högläsning, lekläsning, samtal och reflektioner kring vad vi har läst. Att skriva sig till läsning. Barnen är naturligt nyfikna på bokstäver och skriftspråket. Betydelsen av att göra berättandet magiskt och att hålla på med samma berättelse under lång tid. Ett arbetssätt som vi tog till oss när vi deltog i ”Berätta-leka-läsa projektet”. Även här vill vi arbeta tematiskt och plocka in sång, drama och annan skapande verksamhet.

Bornholmskul

Med en struktur och ett material som är framtaget av forskare och som sedan anpassas efter barngruppen når vi långt i språkutvecklingen. Barnens nyfikenhet på bokstäver och längtan att kunna läsa tillsammans med duktiga pedagoger som stimulerar och entusiasmerar. Dessutom blir barnens stärkta i sina identiteter genom arbetet med för- och efternamn. Bornholmskul är också något som föräldrarna är engagerade i och som barnen berättar om hemma. Vi ser att barnens kunskaper har höjts generellt i olika språklekar och att de hela tiden behöver utmaningar.

Åtgärder för utveckling

Vi vill satsa mer på språkstöd till barn med annat modersmål än svenska eller med behov av språkstöd av andra skäl. Vi återkommer med Bornholmskul nästa år med de barn som är födda 2010.

Förskola och hem

Vi har höjt oss på alla punkter i enkäten till vårdnadshavarna. Tyvärr var det bara 32 % av föräldrarna som besvarade den, förra året hade vi ett större deltagande när enkäten gjordes i pappersform. I de enskilda utvecklingssamtalen har vi fått mer åsikter och större delaktighet. De olika sätten att möta föräldrar på, som enskilda – och grupputvecklingssamtal, tema-drop-in och veckobrev är flera sätt att få bra relationer till och mellan föräldrar. Vi kan ändå se att det finns föräldrar som inte tycker att de får information eller som tycker att de får ett dåligt bemötande. Vi i personalen har diskuterat hur långt vi kan gå när det gäller föräldrars önskemål och krav. Vi känner att vi behöver sätta gränser för hur mycket vi kan hinna och orka informera och samtala med föräldrar, utan att det går ut över verksamheten med barnen. Föräldrarna behöver veta sitt eget ansvar.

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter med utvecklingssamtal i grupp och enskilt, tema drop-in, informationsbrev och festligheter. Vi prioriterar den dagliga kontakten med vårdnadshavarna och blir tydligare med vad som är förskolans ansvar och vad som är föräldrans ansvar. Ny personal involveras omedelbart i föräldrasamverkansarbetet. Något vi behöver arbeta mer med är hur vi kan göra våra vikarier mer delaktiga i det dagliga arbetet på förskolan. Vi kommer tydliggöra ännu mer hur vi tänker och vilka rutiner vi har på förskolan. Varje avdelning ska skriva ner sina rutiner och så kompletterar vi med det som är gemensamt för förskolan och placerar det i en ”vikariepärm”.

Samverkan med förskoleklass, skola och fritidshem

Vi når våra mål bra, vi har en god samverkan. Överskolningsplanen från förskola till förskoleklass fungerar bra. Barnen är trygga, de vet vad som väntar dem när de börjar på Fredriksbergs skola. Att ha en egen fadder är något som stärker banden och är utvecklande för både den som är fadder och den som får en fadder. Barnen har också deltagit i stimulerande och meningsfulla samtal kring överskolningen. Föräldrarna är nöjda.

Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter på samma sätt med handlingsplanen nästa år. Vi behöver tänka på att de föräldrar med ett första barn som börjar förskoleklass behöver lite extra stöd med mer detaljerad information om hur överinskolningen går till.

Hallsberg 2015-07-10

Katarina Wallströmer

Förskolechef